

Turbuly Lilla

„Istenem, ez színes!”

Beszélgetés Ecsedi Erzsébettel

Mi, egerszegiek tudjuk, hogy itt él közöttünk egy nagy színésznő, az országos közvélemény azonban a kelleténél sokkal ritkábban csodálkozik rá erre. Ecsedi Erzsébet 1991-ben szerződött Zalaegerszegre. Négyéves kihagyással azóta is a Hevesi Sándor Színház tagja, vagyis 25. évadát töltötte idén a társulatnál. A 25 éves Pannon Tükör jubileumi számában az egerszegi évtizedek mellett az indulásról és a közben megtett kacskaringókról is beszélgettünk.

Kezdjük a végén! Júniusban mutatták be a Kőszegi Várszínházban Az Öreghid alatt című előadást, amelyben egy gengszterfőnöknőt játszol. Balogh Gyula kollégám ezt írta rólad a Népszavában megjelent kritikájában: „képes megállítani a levegőt, létezős színésznő, teljesen manírmentes, öröm nézni”. Idén ebben az élményben már nem lehet részünk, de úgy hallottam, jövő nyáron sokat játsszátok majd.

Idén csak a bemutatót tudtuk megtartani, mert a járvány miatt elmaradt előadásokat minden színház most igyekszik pótolni, így nehéz egyeztetni a sok helyről jött színészeket. De jövő júliusban megnézheti, aki szeretné. Kegyetlen dolgokat művel ez a gengszterfőnöknő, akit játszom, de aztán róla is kiderül, hogy emberből van. Felfedi a fiatalságát, és ha akkor nem is tudott változtatni az életén, most, idős fejjel megteszi. Szeretek Kőszegen fellépni, örülök, hogy idén is sikerült. Vendégszerepeltem ott négy éve egy Goldoni-darabban, a *Terecskében*, és még korábban a *Nem éhetek muzsikaszó nélkülben*, ami már háromszor is visszatért az életembe: sorban eljártam benne mind a három öregasszonyt.

Ez különben is jellemző a pályádra: már fiatalon idős szerepeket bíztak rád.

Vörös Róbert (*dramaturg, rendező – a szerk.*) mondta nekem még annak idején, hogy én majd idős koromra leszek nagy színésznő... Harmincnégy éves voltam, amikor már Mamókát játszottam a *Padlásban*. Emlékszem, az egyik előadásra a párom behozta a kislányomat, Csengét, aki akkor még csak pár hónapos volt. Amikor megláttam őket, megijedtem, hogy el ne sírja magát. De hát szokva volt a színházhoz, még nyolchónapos terhesen is a színpadon voltam. Ötven se voltam, amikor már az Öregasszonyt játszottam az *Indul a bakterházban*. Ilyen a színészi alkatom.

Fotók: Hevesi Sándor Színház archívuma

Úgy tudom, az a bizonyos négy év kihagyás éppen akkor jött, amikor a lányod még nagyon kicsi volt.

Két és féléves volt, amikor nem kaptam szerződést. Ráadásul olyan későn tudtam meg, hogy már esélyem sem volt máshová szerződni a következő évadra. Nagyon fájt. Biztos vagyok benne, hogy nem miattam volt, hanem a párom miatt nem szerződtetett Halasi Imre, de ezt nem mondta ki, csak azt ismételte, hogy nem tud nekem szerepet adni a következő évadra. A társam, *(Bayer Csaba képzőművész 1961 – 1999 – a szerk.)* tényleg nehéz ember volt, de ezt akkor sem rajtam kellett volna levérni. Ott maradtunk mindenféle bevétel nélkül egy kisgyerekekkel. Végül Vándorfi László segített, ők akkor Veszprémből bérletes előadásokat indítottak Szombathelyen, és az ottani jegyirodában kaptam munkát. Ott sem bírtam persze sokáig színház nélkül lenni, sosem tudtam otthon ülni, és várni a szerepekre. Novák Marival (akinek szintén felmondtak akkoriban) csináltunk egy versekből összeállított zenés gyerekelőadást, *Bálna-bál* volt a címe, és Orbán Sándor /HOTA/ írt hozzá remek zenét. Jó munka volt, mindent mi csináltunk benne, a díszletet és a jelmeze-

ket is. Egyébként az összes rendezésemhez a mai napig én turkálom össze a jelmezek nagy részét! Az egerszegi Charity bolt azóta is az én aranybányám, ha jelmezeket keresgélek.

A gyerekdarabok rendezése végigkíséri a pályádat.

Még Szolnokon kezdtem. Volt rá igény, a színház pedig kevés gyerekdarabot játszott. Három-négy előadást is rendeztem, a *Hamupipó*két befogadta a nagyszínház is. Általában falusi művelődési házakba jártunk velük. Volt, ahol a pókhálózással kellett kezdeni a színpad berendezését, a technika pedig kb. két negyvenes égő volt, de megoldottuk. Sosem felejttem el, egyszer egy kislány az első sorban felkiáltott, amikor felment a függöny: „Istenem, ez színes!” Merthogy addig csak fekete-fehér tévén látott mesét...

No, akkor ugorjunk vissza a fekete-fehér tévék korszakába, a pályakezdésedhez. Úgy tudom, a 25. Színház stúdiójában tanultál.

Nagyon jó tanároktól. Györgyfalvy Katalin táncművész volt az osztályfőnökünk. Montágh Imrétől tanultam beszélni, Selmeczi Györgytől énekelni, Iglódi István volt a mes-

tersegtanárunk. Tanított bennünket Vekerdy Tamás is, a tőle tanult relaxációs módszert máig használom. Komoly, többnapos felvételi után nyolcvanan kezdtünk, de az első év végére már csak huszonnégyen maradtunk. Két év után tettünk vizsgát, majd a Várszínházhoz szerződünk többen is. Később Kecskemétre, majd Szolnokra szerződtem, és csak ezek után következett Zalaegerszeg.

Mielőtt visszakanyarodnánk Egerszeghez, beszéljünk egy kicsit a független színházakkal való kapcsolatodról is. Úgy tudom, játszottál a Stúdió K-ban, és most már hosszú ideje játszol és rendezel Celldömölkön, a Soltis Lajos Színházban is.

A Stúdió K-val több évig dolgoztam még Budapesten, majd később Szolnokra is a vezetőjük, Fodor Tamás segítségével tudtam elmenni, mert Schwajda György akkor az egész társulatot leszerződte oda, engem pedig úgy vettek fel, hogy a Stúdió K állományában leszek – kevesebb fizetésért, mintha a színház alkalmazott volna színész státuszban. A celldömölkiekkel akkor kerültem kapcsolatba, amikor Szombathelyen, a jegypénztárban dolgoztam. Jött oda a vezetőjük, Nagy Gábor, hívott egy előadásukra, *A borra*, amit még a

névadójuk, Soltis Lajos rendezett. Nagyon tetszett nekem, és felvettem, hogy jó lenne bemutatni a *Csalóka Pétert* is. Mire Gábor, hogy mikor kezdjük? Meg is rendeztem nekik, az akkor még siheder, ma már ismert színésszel, Herczeg Tamással a főszerepben. Aztán jöttek szépen sorban a gyerekelőadások, rendszeresen jártam a színjátszótáborukba is tanítani, gyerekekkel foglalkozni. Vittem magammal Csenge lányomat, volt, hogy a tudtom nélkül őt is becsempészték az előadásba, később már játszott is. Még olvasni sem tudott, de már követelte az olvasópéldányt, aláhúzatta a szövegét, amit kívülről megtanult, aztán úgy tett, mintha olvasná. Már akkor „musort” szerkesztett, rendezett.

Nem csoda, hogy rendező lesz belőle, most volt harmadéves a Színház- és Filmművészeti Egyetem bábrendező szakán. Több gyerekelőadást csináltatok már együtt Csengével. Készültök most is valamire?

Igen, szeretnénk elkezdni együtt, még a nyár folyamán egy monodrámát, csak most fordított helyzetben. Eddig ugyanis én rendeztem őt, most viszont ő rendez majd engem. Vannak elképzeléseink, pályáztunk is, de amíg nem

jön meg az eredmény, és nem kérünk engedélyt a szerzőtől, addig a cím sem publikus.

Volt már egy másik monodrámad is, a Shirley Valentine, egy könnyed, mégsem súlytalan női sorstörténet.

Nagyon szerettem játszani. Vágyom a monodramákra. A *Prahal* kezdődött, bár az kétszereplős. Sztarenki Pál nézte ki nekem és Farkas Ignácnak ezt a Spiró-darabot, amit a Lakásszínházban mutattunk be. Nagyon szép időszak volt. Odamentünk, elsöpörtük a havat, begyújtottunk a kályhába, úgy kezdtünk (még kabátban) próbálni. Szövegeztünk, ötleteltünk Igivel, aztán két próbája között megérkezett Sztarenki Pali is, a darab rendezője, akivel tovább boncolgattuk a lehetetlen helyzeteket, és közben jókat derültünk. Igazi örömmunka volt.

Sztarenki Pál egy másik rendezésében, a *POSZT-ot megjárt Színésznőkben* nyújtott alkításodért megkaptad a színész zsűri legjobb színésznőnek járó díját, majd hamarosan az Aase-díjat is. Emlékszem az előadás utáni szakmai beszélgetésre: *Koltai Tamás felháborodására, hogyhogy létezik olyan kritikus, aki nem ismer téged. Sajnos Zalaegerszegre tényleg ritkán jutnak el kritikusok. Hogy látod, a Prahon és a Színésznőkön kívül melyik hevesis szerepeid voltak a legfontosabbak a pályádon?*

Még Bagó Bertalanék idejében nagyon szerettem a *III. Richárd*ban Margitot. Külsőre

tisztára úgy néztem ki benne, mint Erzsébet királynő (nevet). Aztán az *Indul a bakterház Öregasszonyát*, amire az első díjamat is kaptam. Szerettem Verebes Istvánnal dolgozni az *Idelemben*. És erre a mostani évadra is jutott egy jó szerep, az *Augusztus Oklahomában* című előadásban. Funtek Frigyes rendezte. Belőlünk indult ki, kollégának tekintett bennünket. Azt akarta, hogy érezzük magunkénak a szerepet. Ezt kevés rendező engedi meg, ezért is szerettem, ha színész rendez. Nagyon jó visszajelzéseket kaptunk, sajnáltuk, amikor lekerült a műsorról.

Jövőre milyen feladataid lesznek?

A legjobban a *Becs völgyét* várom, Szálinger Balázs darabját Mihály Péter rendezzi majd. De szerepelek a mostani évadról jövőre átcsúszott *Sose halunk megben*, a *Cigánykerékben* és az *Elnémult harangokban* is. Ja, és még az elmaradt *Tóték* előadásokat is pótoljuk.

Úgy tudom, játszol egyetemi vizsgafilmekben is.

Az első felkérésem négy éve volt, és olyan jól sikerült, hogy azóta is hívnak. Gyimesi Anna *Negyven év* című rövidfilmje komoly kihívás volt, mivel két olyan dolgot is meg kellett benne tennem, amitől mindig is félttem: levetkőzni meztelenre, és belefeküdni egy koporsóba. De aztán úgy voltam vele: most már miért ne? Mindig is szerettem új dolgokba belevágni.